

N. J. Larsen: Jeg vil blot tillade mig en Henstilling til den ærede Forslagsstiller og det eventuelle Udvalg. Jeg tror, at man maa være den ærede Forslagsstiller taknemlig for, at han atter har bragt Spørgsmaalet om en Retsreform frem; men en anden Sag er det, om vi kunne vente os noget praktisk Resultat ud af dette Forslag. Jeg frygter for, at vi ikke kunne vente noget. Jeg deler den Betragtning, som er kommen frem, at Tiden ikke er til, at vi give os i Færd med en omfattende Retsreform; vi maatte da have ganske andre normale Tilstande end dem, vi for Tiden have. Det ligger desuden i Sagens Natur, at en omfattende Reform tager Tid, og medens Tiden gaar, lide vi fremdeles under de store Ulemper, som den nuværende Retspleie er behæftet med. Jeg vil derfor tillade mig den Henstilling, at man begrænsede sig til at fjerne de værste Stavanter ved den nuværende Retspleie. Den civile Retspleie vil jeg ikke opholde mig ved, skjøndt jeg tror, at man ogsaa der kunde naae ikke saa Lidt f. Ex. ved blot at lade Udvevlingen af Indlægene foregaa paa Retskontorene i Stedet for som nu at bruge Retsdagene dertil. Men jeg skal se bort deraf; jeg vil holde mig til den kriminelle Retspleie og blot nævne et Punkt, som er ligefrem skandaløst — jeg siger med Forrøbet skandaløst — men dog tillige af den Bestaafenhed, at vi kunde staffe os Garantier derimod, kunde ændre det, uden tvivrigt at komme ind paa at røre ved hele det for Haanden værende Grundlag. Jeg sigter til at staffe større Garanti for Forhørens Paalidelighed. Det er jo anerkjendt i Theorien, at vi ikke have fornøden Garanti for de kriminelle Forhørs Paalidelighed, og jeg vil tilføje, at naar man i Praxis har havt Velighed til at gjøre sig bekendt med det, er det endnu værre i Virkeligheden, end det synes at være i Theorien. Det er jo velbekjendt, at der er Intet, der er mere helligt i vort Samfund end en Forhørsprotokol. Man kan faae omstødt Meget, men hvad der først staar i en Forhørsprotokol, kan man godt gaa til Høiesteret med; der er Intet at gjøre derved; det staar urokket. Og vi vide jo ogsaa, at enhver Tiltalt behandles paa den Vis, at han, som en Gang Tjehring sagde i Folkethinget, svøbes ind i Papir, nemlig denne Protokol, og sendes saa med den til Dommeren: Underdommer, Overdommer og Høiesteret, og det er Forhørsprotokollen, der er afgjørende for hans Skjæbne. Men deraf bør da nødvendigvis følge, at der søges tilveiebragt den bedst mulige Garanti for, at denne Protokol ogsaa er paalidelig. Jeg paaistaar, at det er disse Protokoller ikke;

man har ingen Betryggelse for Paalideligheden, naar Forholdet er det, at man endog kan være stillet saaledes, at man maa kæmpe med Forhørsdommeren for at faae sine Udslag; protokolleret rigtigt. Det er en Kamp, saa at sige Linie for Linie, og naar det endog kan bydes Jolk, der dog maa forudsættes at have nogen juridisk Indsigt, hvorledes gaar det da, naar almindelige Døgsfolk staa lige overfor en Forhørsdommer? Jeg siger, at det er en skandaløs Tilstand, og jeg for min Del har den mindst mulige Tillid til Forhørsprotokollerne. Det vil ikke ændre mig, om den ærede Justitsminister ikke har det Syn paa Sagen, da han, antager jeg, ingenfinde har været i det Tilfælde, at han har staaet foran en sliq Protokol; men skulde Bladet vende sig, er jeg sikker paa, at den ærede Minister ogsaa i Praxis vil indrømme, at det er en høist mislig Tilstand, vi nu leve under, at selve Grundlaget for den Anklagedes Behandling er fuldstændig usikkert og upaalideligt. Faren har altid været der, den har været stor, og den er bleven endnu større ved de senere Aars mange politiske Retsfølgninger. Og ikke nok med, at denne store Fare er der, men Tilstanden indvirker fordærveligt paa selve Dommerstandens Retsbevidsthed. Det gaar jo saaledes til, at Kriminal- og Politiretssagssjører avancere op og ende i Høiesteret; disse meget agtede Medborgere have altsaa i flere Aar alle levet paa den samme Praxis, de have behandlet Anklagede saa at sige alle paa samme Maade, Protokollerne have været det useilbare Udtryk for den juridiske Sandhed, og de ere alle blevene gennemhyrede af denne Bevidsthed. Derfor er der intet Udcome, naar man først er bleven tilført en Retsprotokol; selv om det er nok saa forkert, maa man opgive Haabet om at faae den mindste Ændring deri. Det er en Overtro paa disse mangelfulde Protokoller, hvorunder vor Strafferetspleie liden mere end noget andet, og derfor vilde det, tror jeg, være et stort Fremskridt, om vi kunde naae til at faae stoffet lidt mere Betryggelse paa dette Punkt. Og det kunne vi naae meget let. Hvis vi blot holdt os til § 18 i det foreliggende Forslag, vilde vi derigjennem have naaet ikke saa Lidt. Hvis den Anklagede havde Ret til at forlange en Sagsførers Tilstedeværelse under Forhørene, vilde det ikke kunne gaa til, som det gaar nu, at man skal kæmpe med Dommeren om at faae Protokollen rigtig. Bover man nu at modstige, kan man, hvis han er høflig, blive mødt med et: „Ti stille“, og hvis han er mindre høflig, med et: „Hold Ræst!“ Jeg taler af nogen Erfaring, saaledes kan det gaa til. Er man ikke tilstræk-